

/ David Gertner, Philip Kotler // Place Branding. – 2004. – Vol. 1. – No. 1 – P. 50–57.

11. Go F. Place Branding: Glocal, Virtual and Physical Identities, Constructed, Imagined and Experienced [Text] / F. Go, R. Govers // Palgrave Macmillan. – 2009. – P. 256

12. Johansson J. The new «Brand America» [Text] / Johny Johansson // Place Branding. – 2005. – Vol. 1. – No. 3 – pp. 155-163.

13. Kotler P. Where is place branding heading? [Text] / Philip Kotler // Place Branding. – 2004. – Vol. 1. – No. 1 – P. 12–35.

14. Moore K. The Birth of Brand: 4000 Years of Branding History / Karl Moore, Susan Reid // Business History. – 2008. – Vol. 4. – No. Vol. 50. – P. 419–432.

15. Onlinedics.ru - крупнейший сборник онлайн-словарей [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.onlinedics.ru/slovar/soc/t/territoriya.html> – Загл. с экрана

16. Papadopoulos N. Place branding: Evolution, meaning and implications [Text] / Nicolas Papadopoulos // Place Branding. – 2004. – Vol. 1. – No. 1 – P. 36–49.

Дзюба Р. Н. Терминологическая неопределенность практики плейсбрендинга в политическом измерении.

Растущий интерес к практике брендинга городов, стран и регионов в мире и Украине в частности, вовлечение к

применению этой концепции все более широкого круга заинтересованных сторон, требует от исследователей и практиков развития категориально-понятийного аппарата, формированию основных терминов и их дефиниций. Актуализирован термин «плейсбрендинг», обосновано его использование именно в таком виде.

Ключевые слова: плейсбрендинг, бренд страны, имидж страны, внешняя политика, международные отношения.

Dziuba R. Terminological incertitude of place branding practice within political dimension.

Growing interest to the practice of branding cities, countries and regions in the world and in Ukraine in particular, involving the application of this concept to an increasingly wide range of stakeholders, requires researchers and practitioners to develop categorical conceptual apparatus, the formation of key terms and their definitions. The term «place branding» has been updated and it has been justified its use in that form.

Key words: place branding, brand of state, state image, external policy, international relations.

Надійшла до редколегії: 19.04.14 р.

УДК 327.8

Р. Д. Емінов

Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського

ОСНОВНИ РИСИ СУЧАСНОЇ СТРАТЕГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ США НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРИ: ГЕОПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Проаналізований спектр ключових елементів американської зовнішньої політики в пострадянському просторі на базі існуючих програмних положень та стратегічних планів Уряду США щодо країн колишнього СРСР та безпосередньо Росії. Окреслений комплекс тенденції започаткований стратегічними намірами Держ. Департаменту США та партнерськими країнами з пострадянського простору.

Ключеві слова: урядова політика США, Транскаспійська ініціатива, енергетична політика.

Постанова проблеми: Поринаючи в такі питання як безпека або конфігурація геополітичного становища баченням та оцінкою найпотужнішою державою сьогодення – США, слід зазначити, що історія та еволюція політичної концепції США на пост радянському просторі налічує не більше 20 років, з моменту падіння біполярної системи цінностей та остаточного занепаду інтеграційних формувань на теренах Соціалістичного блоку держав (Організація Варшавської Угоди (ОВУ), та Ради Економічної Взаємодопомоги (РЕВ). До цього моменту історія політичних відносин на пострадянському просторі базувалась на елементах жорсткого протистояння між США та СРСР позначеного в сучасній історії терміном Радника президента США Гарі Трумена, Бернарда Баруха, «Холодною Війною». Отож, більш ніж двадцятирічної політики США, по відношенню до пострадянського простору, більш ніж достатньо аби окреслити фундаментальні чинники американських стратегічних інтересів в цьому регіоні. Серед низки та комплексу цілей у регіоні Каспію, Середньої Азії, Кавказу та Східної Європи, найпоширенішою думкою відносно істини основних інтересів Вашингтону є стримання російського фактору в спробі реанімувати потенціал геополітичної активності у вигляді інтеграційних об'єднань на базі Митного Союзу, ЄврАзЕС, Зони вільної торгівлі в рамках СНД, та військового об'єднання ОДКБ. Тому, керуючись думкою відомого американського дослідника Д. Каллео з університету Дж. Гобкінса, який писав, що найоптимальніший спосіб стримувати Росію від участі в регіональних процесах, це конструкція шляхів для інтеграції Росії до Європейської спільноти, як це було зроблено з Німеччиною у 1955 році (тобто,

коли ФРН була прийнята до складу НАТО [3]), є більш ніж доцільним брати до уваги не тільки прямолінійний вектор перебігу подій за участю американської зовнішньополітичної ідеології але і стан речей в системі геополітичного бачення Росії, як ключового опозиційного гравця на просторах Хартленда (геополітично визначеної межі всієї Євразійської території згідно з оголошеною концепції 25 січня 1904 року, професором Оксфордського університету Хелфордом Маккіндером в доповіді до королівської географічної спільноти Британії [16]).

Метою статі є ретельний аналіз не тільки зазначених проектів чи напрямків діяльності США але і аналіз значення російського фактору на базі аналізу як офіційних джерел та документів уряду США так и уряду та державних установ Російської Федерації.

Аналіз досліджень та публікацій: не є секретом той факт, що до проблеми наукової оцінки впливу Сполучених Штатів Америки на процеси глобальних змін у світі прикуто достатньо багато уваги, але, контекст пострадянської специфіки не відчуває достатньо уваги з боку дослідницької практики на сам перед вітчизняною наукою, хоча творів присвячених діяльності США в країнах Пострадянського простору достатньо, але багато в чому логіка дослідницької практики пояснюється загальною концепцією американського домінування у світі, тоді як сучасний стан та більш детальний зміст американських планів на базі існуючих програм та положень не завжди приводиться в якості підтвердження теоретико – практичних концепцій цих аргументів. Серед наукових кіл, роботи яких присвячені проблемам американської зовнішньої політики на пострадянському просторі можна згадати про: доктора економічних

наук В. Будкіна, окремі напрямки цієї проблеми досліджуються в роботах доктора економічних наук О. Мельника, кандидата політичних наук С. Кононенко, кандидат політичних наук О. Митрофанової, історичний контекст цієї проблеми розглянуто у роботах кандидата історичних наук С. Толстова, Д. Лакішика, Ю. Пахомова, Г. І. Мернікова, С. Л. Савіна та інших.

Виклад основного матеріалу. Так, на нашу думку, можна окреслити декілька основних рис зовнішньополітичної стратегії США спрямованих на пострадянський простір: це політика енергетична, метою якої є заснування анклавів союзних держав – транзитерів та видобувачів газу та нафти у Прикаспійському та Чорноморському басейнах в протидію російській енергетичній експансії в цих регіонах. Мова звичайно йде про лобювання геополітичної привабливості плануючого найдорожчого газопроводу «Набукко» (Nabucco), який при умовах проектної реалізації 26 – 32 млрд. куб. метрів на рік [4] зможе скласти істотну конкуренцію «Південному потоку» який в планах має з'єднати порт Дружба з болгарським портом Варна. Так, те що США знаходяться ні осторонь від намагання як у мого скорішої реалізації цього енергетичного (транскордонного) проекту свідчить офіційний візит до турецької столиці 13 липня 2009 року, з нагоди підписання багатосторонньої угоди щодо будівництва газопроводу «Набукко», Спецпредставника США з енергетичних питань Євразії - Річарда Моргенстара, а також візит заступника помічника держсекретаря США, Метью Брайза, який, зокрема висловив занепокоєність апатією Туркменії на предмет заповнення «Набукко» реальним газовим змістом [6]. Слід, нагадати, що фундаментальною проблемою на предмет функціональних можливостей «Набукко» є відсутність більш менш вірогідного донора газової сировини. Від так, достатньо значної актуальності в контексті стратегічних прагнень США в пострадянському регіоні використовуючи енерготранзитні переваги на сам перед чорноморського басейну є Транскаспійська енергетична ініціатива, основною ланкою, якої може стати Євразійський нафто – транспортний коридор.

Слід зазначити, що США зацікавлені в успішній інтенсифікації обох напрямків Nabucco і ЄАНТК. На користь останнього свідчить загальний стан нафтового обігу у світі. Так за даними Міжнародного Енергетичного агентства International energy agency в оприлюдненому звіті на 2010 рік, фіксуються індикатори росту світового попиту на нафту не ОПЕКовського походження, що буквально свідчить про наявність підвищеної уваги на потенціал пострадянського простору, зокрема на Каспій та басейн Чорного моря. [7] Достатньо вагомі висновки містить в собі Звіт Бюро з питань Європи та Євразії держдепартаменту США ще за 2008 рік. «Звіт урядового сприяння щодо співробітницької активності в Євразійському регіоні» FY 2008 U.S. Government Assistance to and Cooperative Activities with Eurasia Report, [8] в якому позначена необхідність та виконаний обсяг роботи що до створення ефективного ринку газу та електроенергії через ефективні умови інтеграції до Західноєвропейської ринкової структури через сприяння урядової програми США – «USG assistance» [8]. Згідно програми USG initiative був наданий достатньо високий рівень сприяння щодо багатосторонніх донорських реформ стосовно України Ukraine multi-donor Heat Reform initiative and Task Force [див. там же], який де речі, паралельно імплементує другу фазу процесу трьохстороннього кооперації в електричній та газових

сферах між Азербайджаном, Грузією та Туреччиною. Ця робота була виконана аби знизити показники імпоротної залежності згаданих країн від основного постачальника енергетичних послуг - Росії. Аби зрозуміти достатньо суттєвий рівень уваги американського уряду до пострадянського простору, зокрема до енергетичного потенціалу Чорного моря, заслуговує на увагу інший аспект американської зовнішньої політики у цьому регіоні. Мова йде про Південно – Східний енергетичний проект Європи Southeast Europe Regional Energy Demand Planning Project [8]. Яким підтримувались намагання та заходи включити Україну, Грузію та Молдову до складу цієї програми по розробці загального плану попиту на сировину у регіоні та збору даних щодо енерго – ринкових ситуацій у вищезгаданих країнах. Так, намаганнями урядової програми США the USG activity у 2008 році був створений Газовий форум енергетичної спільноти Energy Community Gas Forum [див. там же] створений з цілю оцінки існуючих регуляторів газового ринку Азербайджану, України, Грузії та Туреччини. До речі, станом на теперішній час, форум також бере активну участь у проведенні круглих столів та заходів разом з урядом Греції. В додаток, силами USG activity був укладений меморандум про взаєморозуміння між засновниками Чорноморської регіональної електромережового проекту Black Sea Regional Electricity Transmission Planning Project [8] в рамках якої було витрачено 320 млн. долл. для розширення електроенергетичного ринку переважно між Грузією та Туреччиною.

Слід додати, що енергетична політика США є достатньо вагомих чинником загальної концепції урядової політики держави. Тому, не дивно, що до низки першочергових стратегічних ініціатив включені Прикаспійський та Чорноморський регіони. Не зважаючи на те, що Каспійський регіон навряд чи стане «другим Близьким Сходом», більшість експертів схильні вважати, що протягом певного часу, ресурси цього регіону будуть оцінюватись у тому ж порядку в якому оцінюються нафтові запаси США та Північного моря. Згідно проведеної оцінки Oil and Gas Journal, сумарні доведені запаси в країнах які мають частку в Каспійському басейні складають 32 млрд. тонн (235 млрд. бареллей) [9]. Тому, для США набирають більшої актуальності питання пов'язані з постачанням сирової нафти на вході до Чорноморського басейну оминаючи, як підконтрольні Росії транспортні території так і перевантажені шляхи Босфору.

Аби краще розуміти американську політику у пострадянському контексті слід звернути увагу до достатньо вагомої присутності американської дипломатичної активності у цьому регіоні. Так, після російсько – грузинської суточки 2008 року, вийшла на якісно інший рівень інтенсивність та якість американо – грузинської військово – політичної співпраці. У якості згадки, достатньо привести факт візиту держсекретаря США Хіларі Родман Клінтон до грузинського порту Батумі, з нагоди вводу до експлуатації найсучаснішого фрегату берегової охорони, назва якої поки ще не розголошується. Як відомо з офіційних джерел сума інвестованих коштів USG до самодостатньої військової берегової бази сягає 10 млн. долл. [10]. До того ж судячи з стенограми виступу самої Хіларі Клінтон, допомога та інвестиції в грузинський оборонний сектор має підвищити як паритетні особливості грузинського оборонного сектору так і підвищити обороноздатність держави захищати та відстоювати державні кордони від посягань зразка подій 2008 року [див. там же].

Достатньо суттєвих змін зазнав процес примирення Вірмено – Азербайджанських відносин по Нагорно – Карабахському питанню. За період діяльності програми USG, рівень озброєних суточок вдалося знизити з 27% в 2004 році до 3% в 2009 році [11]. Достатньо вагомими наслідками відчутні і по лінії демократизації пострадянського суспільства за участі активної ролі уряду США не тільки на прикладі Грузії але і Азербайджану. При сприянні американського уряду відчутного прогресу сягнув процес демократизації в країні, яка за висновками міжнародних моніторингових організацій не вважалась демократичною. Мова звичайно йде про Азербайджан, який, ще у 2009 році, силами голови парламентського комітету з питань правової політики та державного регулювання, були прийняті поправки до основного «закону про неурядові організації», [11] якими значно спрощується процес реєстрації НО та поширюються права діяльності усіх без винятку організацій, які приймають активну участь в процесі становлення демократичного та громадянського суспільства в країні.

Але, разом з усім вище приведеним, було би достатньо необачно ігнорувати найсерйозніший чинник загальних, стратегічних прагнень США у Євразії. Мова йде про Росію, та її стратегічний погляд як на перспективи американо – російського діалогу, так і на концептуальні засади американської зовнішньої політики що до пострадянського простору. В супереч, достатньо зваженим торгівельно – економічним відносинам, які станом на теперішній час є достатньо потужними та високотехнологічними, питання щодо компромісних варіацій політико – демократичного становища країн – пострадянського простору вказують на суттєву інверсію геополітичних інтересів двох держав.

Але, повертаючись до питання російсько – американської економічної співпраці, достатньо навести приклад спільного американо – російського підприємства «Боїнг – Урал» [12], яка задіяна в галузі високих технологій та авіабудування. При всій чутливості теми авіабудування, все ж, зусиллями обох сторін вдалось зробити неймовірно величезний обсяг роботи в синергії американо – російських технологій в авіаційній промисловості, яка відкриває перспективи, наприклад в просуванні спільних проєктів, найочікуванішим з яких є проєкт «Сухой Суперджет 100» представлений до широкої уваги під час офіційної зустрічі міністра промисловості та торгівлі РФ Віктора Христенко та міністром торгівлі США Гари Локом [див. там же], які з рештою підтвердили необхідність подальшої співпраці в спільних розробках на базі спільних підприємств аби посилити позиції винаходів в авіації на світових ринках. Ні є суперечливим також політика США в частині сприяння вступу Росії до Світової організації торгівлі (СОТ) яка, ще підтверджена результатами укладеної «угоди від Росії і США що до приєднання Росії до СОТ». Так наприклад, в інтерв'ю газеті «Извести», під час переговорів з російським президентом у Вашингтоні в червні 2010 року, Барак Обама особисто наголосив про власне бажання відслідковувати та сприяти інтенсифікації партнерських зв'язків між Росією та США в галузі інвестицій та торгівельних відносин [14]. Дійсно, якщо прослідкувати інтенсивність та еволюцію торгівельних відносин, практично з 1992 року до 2010 року, то прослідковується чітка залежність від неспинного зростання загального об'єму торгівельних позицій. Експорт російських товарів до США зріс з 0, 48 млрд. доларів у 1992 році до 12,45 млрд. доларів у 2010 році

[15]. Експорт із США до Росії зріс з 2,11 млрд. доларів до 6,01 млрд. доларів за відповідний проміжок часу [див. там же]. Наприклад, достатньо цікавим є той факт, що найвагомішою що найвагомішою часткою російського експорту до США є нафта доля якої також мала стійку тенденцію до зростання з 1,53 млрд. доларів у 2003 році до 6,60 млрд. доларів у 2010 році відповідно [15].

Слід зазначити, що в контексті даної теми, питання російської присутності є достатньо вагомим елементом всього стратегічного потенціалу Євразійського регіону і як наслідок має найбільший вплив в систему геополітичних координат США як в Східно – Європейському напрямку так і в пострадянському зокрема. Адже, не куди не подіти той факт, що на долю Росії припадає 15,5% експорту та 12% імпорту від всього СНД. На країни Євразійської економічної спільноти (ЄвпАзЕЗ), яке є загальним ядром СНД, в 2009 році припадало 7,5% зовнішньоторговельного обігу РФ [15].

Тому, на наш погляд, оцінюючи ключові засади зовнішньо економічного та зовнішньополітичного курсу у регіоні Пострадянського простору, найвагомішим індикатором більш або менш успішного просування американської зовнішньої політики у країнах цього регіону, є, та найближчі роки буде залишатись, саме контекст російської зовнішньої політики зустрічного курсу через політику оптимізації енергетичного діалогу з провідними країнами ЄС (через успішне впровадження Паневропейських енерготранзитних проєктів Nord Stream and South Stream) і через лобювання регіональних інтеграційних об'єднань на базі існуючої, успадкованої від колишнього СРСР науково-технічної та промислової потужності, які властиві більшості країн СНД і в тому числі України.

Висновки: На підставі дослідженого, багато аргументів свідчать про не однозначність та багато вимірність американської зовнішньополітичної стратегії в найбільш проблемних та перспективних з точки зору геополітичних переваг, ланках пострадянського простору: Басейнах Прикаспійського та Чорноморського морів, також найбільш впливові та потужні країни Кавказу та безпосередньо України. Оцінка зазначених позицій зумовлює необхідність врахування російського фактору як ключового чинника геополітичного клімату у регіоні. Даний аналіз, який в той чи інший мірі доповнює дослідницькі висновки вітчизняних та зарубіжних вчених про те, що рівень американської присутності на теренах пострадянського простору буде тільки нарощуватись, з огляду на вигідність конкуренції в енергетичному секторі (проєкти Nabucco, ЄАНТК, Trans – Atlantic energy initiative – Трансатлантична енергетична ініціатива та інших) так і в військово - політичному аспекті, який формує акценти безпеки в сегменті ЄвроПРО та безпосередньо забезпечення належної безпеки постачання сировини нафти до Європи в контексті енергетичної політики НАТО «Security pipeline system», «Operation Active Endeavour» та науковою програмою НАТО то США «Оцінка сейсмічних ризиків, енерго - транзитних шляхів Східної Туреччини та Південного Кавказу» (Seismic Hazard and Risk Assessment for Southern Caucasus-Eastern Turkey Energy Corridors [16]). З огляду на це, стан американо – російського діалогу буде тільки загострюватись попри зростаючу динаміку торгівельно – економічного партнерства, яка виходить на достатньо високий технологічний рівень. Разом с тим достатньо напруженими в системі американо – російських взаємин залишаються питання щодо збалансованої системи ЄвроПРО, який набув нових

рис на фоні запрошення Росії до участі у створенні цієї системи за результатами Лісабонського самміту НАТО, в який президент РФ Дмитро Медведєв запропонував розділити сферу відповідальності по ЄвроПРО на сектори безпеки, ідея якої отримала назву «Секторальне ПРО» [17] Достатньо симптоматичним в контексті цього дослідження є той факт що міністерством оборони США, у лютому 2010 році був прийнятий документ «Оглядовий доклад щодо протиповітряної оборони» [18] який деталізує структуру та принципи функціонування ПРО в Європі. Цей документ не мав прецедентів у минулому, а за своєю військово – політичної вагомістю порівнюється з документом який періодично приймається Пентагоном - «Ядерним чином» Nuclear Posture Review [див. там же]. Цей документ також спрямований на залучення Росії в якості другої сторони в створенні спектральної зони відповідальності, але ця формула за позицією Вашингтона не може вплинути на систему ПРО «Иджис Ешор». Тому питання щодо архітектури Європейської безпеки та безпеки пострадянського простору залишається відкритим.

Бібліографічні посилання

1. Senate Approval of New START [Electronic resource] / Remarks Hillary Rodham Clinton. – Washington, DC. – December 22, 2010. – Mode of access : <http://www.state.gov/secretary/rm/2010/12/153646.htm> – Title from the screen.
2. The Right Direction for U. S. Policy toward Russia [Electronic resource] // A Report from the Commission on U. S. Policy toward Russia. – Washington, DC. – March 2009. – Mode of access : <http://www.nixoncenter.org/RussiaReport09.pdf> – Title from the screen.
3. Политика США в меняющемся мире [Текст] / под. ред. П. Т. Подлесного. – М. : Наука, 2004. – С. 184
4. Газ для «Набукко» нашелся в северном Ираке. Обеспечено почти 50% от необходимого [Электронный ресурс] / Агентство Стратегических Досліджень. – Режим доступу : http://sd.net.ua/2009/05/17/gaz_dlja_nabukko_nashelsja_v_severnom_irake_obespecheno_pochti_50_ot_neobkhodimogo.html – Загл. с экрана.
5. Встреча с председателем правления компании «Газпром» Алексеем Миллером [Электронный ресурс] / Президент России. – 2012. – Режим доступу : <http://события.президент.рф/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8/14259> – Загл. с экрана.
6. Европа и Турция дали старт проекту Nabucco [Электронный ресурс] // Lenta.ru. – 2009. – Режим доступу : <http://lenta.ru/articles/2009/07/13/nabucco/> – Загл. с экрана.
7. Medium – term Oil & Gas markets 2010 [Text] / iea. International Energy Agency. – France, 2010. – 276 p.
8. FY 2008 Foreign Operations Appropriated Assistance. Bureau of European and Eurasian Affairs. FY 2008 U.S. Government Assistance to and Cooperatives with Eurasia Report. Performance report highlights: Eurasia regional programs [Electronic resource] / U.S. Department of State/Diplomacy in action. – Mode of access : <http://www.state.gov/p/eur/rls/rpt/eurasiafy08/117310.htm> – Title from the screen.
9. Caspian oil outlook-1: Caspian oil not likely to fill market void or depress prices [Electronic resource] / Oil and Gas Journal. – Mode of access : <http://www.ogj.com/articles/print/volume-103/issue-21/exploration-development/caspian-oil-outlook-1-caspian-oil-not-likely-to-fill-market-void-or-depress-prices.html> – Title from the screen.
10. Clinton at Georgian Coast Guard Ship Commissioning [Electronic resource] / U.S. Department of the state. Office of the Spokesperson. June 5, 2012. Remarks. Secretary of the Hillary Rodham Clinton At Coast Guard Ship Commissioning. June 5, 2012/ Passenger Ship Terminal/Batumi, Georgia. – Mode of access : <http://translations.state.gov/st/english/texttrans/2012/06/201206056836.html#axzz2BaqCNZdw> – Title from the screen.
11. FY 2009 Foreign Operations Appropriated Assistance : Eurasia Regional [Electronic resource] / Bureau of European and Eurasian affairs FY 2009 U.S. Government Assistance to and Cooperative Activity with Eurasia Report / Performance Report highlights : Eurasia regional/FY 2009 Foreign Assistance Goals. – Mode of access : <http://www.state.gov/p/eur/rls/rpt/eurasiafy09/136835.htm> – Title from the screen.
12. Высокотехнологичное сотрудничество России и США [Электронный ресурс] / МИНПРОМТОРГ России. – Режим доступу : <http://минпромторг.рф/fea/inter/781> – Загл. с экрана.
13. Андрей Деметьев: «Сиюминутные решения не должны стать тормозом мировой экономики» [Электронный ресурс] / МИНПРОМТОРГ России. – Режим доступу : <http://минпромторг.рф/trade/foreigntrade/670> – Загл. с экрана.
14. Известия [Текст]. – 25.06.2010
15. Калабеков И. Г. Российские реформы в цифрах и фактах. (Издание второе, переработанное и дополненное) [Текст] / И. Г. Калабеков. – М. : РУСАКИ, 2010. – 498 с.
16. NATO's role in energy security [Electronic resource] / North Atlantic Treaty Organization. – Mode of access : http://www.nato.int/cps/en/SID-7ACF358A-D3ABEE5C/natolive/topics_49208.htm – Title from the screen.
17. СМИ выяснили в чем состоит предложения на саммите НАТО секторальная система ПРО [Электронный ресурс] // События и новости. 22.11. 2010. – Режим доступу : www.news.flexcom.ru/. – Загл. с экрана.
18. Ballistic Missile Defense Review Report. DoD [Electronic resource]. – February 2010. – Mode of access : [www. Defense.gov/](http://www.defense.gov/). – Title from the screen.

Еминов Р.Д. Основные черты современной стратегической политики США на постсоветском пространстве: геополитический аспект.

Проанализирован спектр ключевых элементов американской внешнеполитической стратегии на постсоветском пространстве на основе существующих программных положений и стратегических планов правительства США в странах бывшего СССР. Подчеркнут комплекс тенденций начатый планами Гос. Департамента США и странами партнерами из постсоветского пространства.

Ключевые слова: правительственная политика США, Транскаспийская инициатива, энергетическая политика.

Eminov R. Main features of modern strategy policies of the USA on post-soviet territory: geopolitical aspect.

Have observed the range of the significant element of U.S foreign policy strategy in the Soviet Former Republic area on base are currently program provisions and strategy ideas of the U.S government about to Post – Soviet area. Have underlined row of the trend was launched U.S strategy policy from State Department with the allies countries in this region.

Key words: U.S Government policy, Trans – Caspian initiative, energy policy.

Надійшла до редколегії: 17.04.14 р.